

компетенції шляхом удосконалення професійно значущих якостей, умінь і навичок та реалізації творчих здібностей відповідно до соціальних вимог з метою досягнення значних результатів у майбутній професійній діяльності [3].

Сутнісними компонентами, що відображають специфіку його реалізації, на нашу думку, є такі: *самопізнання* як процес пізнання власних рис та якостей, особливостей перебігу пізнавальних процесів особистості; *самовизначення* як спрямованість на визначення своїх здібностей, можливостей, системи цінностей, намірів та прагнень; *самоорганізація* як цілеспрямована регуляція навчальних дій (самоаналіз, самоконтроль, саморегуляція, самооцінка); *самовиховання* як свідомо діяльність людини, спрямована на зміну своїх якостей відповідно до соціальних цінностей та орієнтацій; *самоактуалізація* як прагнення до постійного виявлення й розвитку особистісних потенційних можливостей та до їх реалізації; *самовдосконалення* як процес підвищення рівня власної професійної компетенції [4].

Спираючись на наукове обґрунтування особливостей професійної діяльності майбутніх менеджерів освіти та сучасні парадигми розвитку вищої педагогічної освіти, готовність до професійного саморозвитку майбутніх менеджерів освіти визначено нами як професійно важливу якість особистості студента, яка характеризується позитивним ставленням до майбутньої професійної діяльності, що формується в процесі самостійного поглиблення фахових знань та розвитку професійної компетентності.

Список використаних джерел

4. Барно О. Деякі концептуальні підходи до формування фахівців ХХІ століття / О. Барно // Імідж сучасного педагога. – 2004. – № 7. – С. 3–8.
5. Єрохін, С. А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / Єрохін С.А., Нікітін Ю.В., Нікітіна І.В. // Юридична наука. – 2011. – №1. – С. 20-28.
6. Ничкало, Н. Професійний розвиток особистості: концептуальні засади і перспективи досліджен / Н. Ничкало // Педагогіка і психологія. – 2015. – № 1. – С. 5–13.
7. Чемерис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції / І. Чемерис // Вища освіта України. – 2006. – № 2. – С. 84–88.

ФЕНЬОВ Я.І.,
ШИПОВИЧ М.В.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

НАУКОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ НУШ

Будь-яке середовище чинить певний вплив на людину (позитивний чи негативний). У педагогічному контексті цей вплив може бути стихійним і керованим (спеціально організованим, цілеспрямованим). Тому в умовах навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу надзвичайно важливо домогтися організації саме такого освітнього середовища, яке б сприяло розвитку особистісних цінностей зростаючої особистості і характеризувалося

переважаючим позитивним впливом на неї. Особливо коли йдеться про систему початкової освіти, де пріоритетне значення у вихованні відводиться методу прикладу, оскільки діти молодшого шкільного віку більшою мірою, ніж інші, схильні до наслідування поведінки навколишніх [5].

Освітнє середовище – це суттєвий елемент соціуму, цілеспрямовано організована, керована, багатофункціональна, відкрита педагогічна система, в межах якої учень загальноосвітньої школи усвідомлює себе як соціально розвинену цілісність [1, с.17]. В. Кремень фундаментальну теорію освітньої діяльності визначає з позиції теоретичної діяльності філософії освіти, що насамперед стосується «будь-якої соціально визначеної форми спільноти людей, яка творить реально ідеальний простір своєї культури... Водночас і форма спільноти представників різних поколінь... так само творить простір реально-ідеальної культури, у нашому випадку – освітній простір» [2, с. 256].

Цілком погоджуємося з С.Смолюк, що комфортне середовище школи здатне і цілеспрямовано, і стихійно позитивно впливати на опанування учнем соціокультурним досвідом людства, розвиток його особистості, опанування компетентностями, необхідними для життєдіяльності в суспільстві, самореалізації, самоствердження. Власне ефективне розвивальне освітнє середовище початкової школи спрямоване на розвиток особистості учня у таких напрямках: природний, спеціально створений і саморозвиток [5, с.346].

Л.Махоткіна визначає соціально-педагогічні умови ефективного формування середовища школи: 1) посилення уваги до особистості дитини з урахуванням її потреб шляхом створення середовища, наближеного до сімейного; 2) розширення соціального досвіду, життєвих навичок вихованців; 3)цілеспрямоване науково-методичне, технологічне та супервізійне забезпечення педагогічного супроводу, вдосконалення теоретичної і методичної підготовки педагогічних кадрів навчального закладу; 4) залучення ресурсів суспільних інституцій, сприяння відкритості державних закладів до дітей, позбавлених батьківського піклування [3, с. 8].

Нова українська школа – це не тільки зміна підходів до навчання, а й організація комфортного для дитини освітнього середовища. Згідно положенням НУШ, освітнє середовище у початкових класах, де відбувається основна навчальна діяльність молодших школярів, має бути безпечним місцем, де діти відчуватимуть себе захищеними. Крім цього, воно має відображати філософію концепції Нової української школи та освітню програму. Із першого погляду на середовище у класі ми можемо зробити висновок, кому воно належить – учителям і їхньому баченню освіти чи дітям і їхнім батькам, їхньому погляду на процес навчання. Можна стверджувати, що простір у класі, де немає дитячих та сімейних робіт, творів представників місцевої громади, не належить дітям. Його формує лише вчитель для того, щоб викладати навчальну програму без урахування інтересів і потреб дітей, їхніх попередніх знань та досвіду. Тільки педагог контролює, де і якими навчальними матеріалами користуватимуться учні, перетворює клас на місце для творчості, досліджень, розвитку позитивної самооцінки дітей. Усі школярі гідні навчатися у середовищі, де забезпечені їхні потреби – базові потреби, потреби у навчанні, створені додаткові умови (для дітей з особливими освітніми потребами).

У такому освітньому просторі є баланс між навчальними видами діяльності, ініційованими вчителем, та видами діяльності, запропонованими самими дітьми. Учні мають можливість робити власний вибір, розвивати нові та удосконалювати наявні практичні навички, отримувати нові знання, зміцнювати своє позитивне ставлення до інших [4, с.44].

Отже, правильно організоване освітнє середовище початкової школи, сприяє досягненню високих освітніх та виховних результатів. Воно є засобом розвитку потенціалу особистості дитини молодшого шкільного віку тільки в тому випадку, якщо воно буде простором спільності дітей і дорослих – батьків, педагогів, наповнене реальними і важливими запитаннями, на які необхідно знайти відповіді, якщо усі суб'єкти функціонування простору сприймають середовище як свою власну територію, за яку вони несуть відповідальність.

Список використаних джерел

1. Гонтаровська Н.Б. Теоретичні і методичні засади створення освітнього середовища як фактора розвитку особистості школяра : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 / Н. Б. Гонтаровська; Ін-т пробл. виховання НАПН України. – Київ, 2012. – 40 с.
2. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – 2-ге вид. - Київ: Т-во «Знання» України, 2011. – 520 с.
3. Махоткіна Л. Б. Педагогічний супровід дітей-сиріт у новому соціально-виховному середовищі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Махоткіна Л. Б. ; Держ. ВНЗ «Донбас. держ. пед. ун-т». - Слов'янськ, 2015. – 20 с.
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. - Kyiv: Litera LTD, 2018. – 160 s.
5. Смолюк С. В. Моделі розвивального освітнього середовища початкової школи // Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації» : зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (25–26 лютого 2016 р.). – Київ: Міленіум, 2016. – С. 345-347.

ФЕРА В.І.,
ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

На сучасному етапі становлення системи вищої педагогічної освіти все наполегливіше ставиться вимога щодо реалізації компетентнісного підходу в підготовці майбутніх фахівців. Професійна компетентність учителя передбачає єдність його теоретичної й практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності, що забезпечить можливість успішно виконувати оновлені педагогічні функції. У контексті підготовки майбутніх учителів на компетентнісній основі важливе місце займає педагогічна практика, яка сприяє тому, що теоретичні знання студентів поступово перетворюються в конкретні вміння й навички.

Педагогічна практика майбутніх учителів початкових класів повинна стати важливим етапом їхньої фахової підготовки до організації виховної роботи в цілому

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>